

Innstilling 1 fra komité C

Saksdokumenter:

Evaluering av kontrollordningene i Den norske kirke – rapport fra PwC

KM 8/24 Instruks for Kirkerådet

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkerådet er det øverste utøvende organet for hele trossamfunnet Den norske kirke. Kirkerådet er også det øverste utøvende organet i rettssubjektet Den norske kirke og har i den rollen flere styrefunksjoner.

For å gjøre disse to rollene mer tydelige, slik at Kirkerådets medlemmer er seg de ulike oppgavene bevisst, foreslår Kirkerådet at Kirkerådets ulike oppgavene blir beskrevet i en instruks. Instruksen tar ikke sikte på å gjøre endringer i ansvarsforhold. For å forenkle regelverket og unngå uklarhet om forholdet mellom en instruks og annet kirkelig regelverk foreslår Kirkerådet at dagens virksomhetsregler for Kirkerådet i hovedsak tas inn i den nye instruksen.

Det foreslås ingen nye regler for arbeidet i rådet eller vesentlige materielle endringer i virksomhetsreglene, ut over noen forenklinger. Kirkerådet gis på samme måte som i dag myndighet til å fastsette nærmere regler for sin virksomhet innenfor rammene av instruksen. Av hensyn til sammenheng og hensiktsmessighet er noen reguleringer som følger av annet regelverk, også omtalt i instruksen.

Som en følge av ny instruks kan forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet (virksomhetsreglene) oppheves.

Regelkomiteens merknader

Regelkomiteens oppdrag er å gi en innstilling til Kirkemøtet om endringsforslag er tilstrekkelig utredet til å vedtas, jf. Kirkemøtets forretningsorden §§ 2-4 og 3-6.

Regelkomiteen har gruppert endringsforslagene inn i endringsforslag regelkomiteen vurderer som tilstrekkelig utredet, og de endringsforslag som ikke vurderes som tilstrekkelig utredet.

Endringsforslag som regelkomiteen vurderer som tilstrekkelig utredet

Endringsforslag 2 fra Jo Hedberg

Linje 51-53 strykes. Diktat av bispedømmerådene.

Regelkomiteens vurdering

Punkt 5 på linje 51-53 er en gjentakelse av noe som uansett følger av kirkeordning for Den norske kirke § 26 annet ledd: «Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet». Om forslaget vedtas, vil det ikke ha noen innholdsmessig betydning, da det uansett følger av kirkeordningen § 26 annet ledd at Kirkerådet kan pålegge bispedømmerådene gjøremål i saker som hører inn under Kirkerådets ansvarsområde.

Regelkomiteen vurderer derfor at forslaget er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Endringsforslag 3 fra Jo Hedberg

Vedtaksforslag linje 72: ..fatter, «men dette hindrer ikke det enkelte medlem i å stemme etter sin overbevisning og stå for dette i etterkant.»

Regelkomiteens vurdering

Regelkomiteen viser til at saksorienteringens merknad til forslaget lyder som følger:

«Punktet beskriver medlemmenes forhold til rådet som kollegialt organ og peker på det ansvaret som følger av å være medlem i Kirkerådet. *Punktet legger ingen (nye) begrensninger på medlemmenes ytringsfrihet eller mulighet for kirkepolitisk virksomhet*» (KM 08/24 side 15, vår kursivering)

I lys av at forarbeidene presiserer at punktet ikke legger noen nye begrensninger på medlemmenes ytringsfrihet eller mulighet for kirkepolitisk virksomhet, anser regelkomiteen at forslaget er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Endringsforslag 4 fra Jo Hedberg

Fra Forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet tas inn:

§ 2.2 Om fjernmøter.

§ 4.2 At sakslisten skal foreligge i god tid, senest en uke før møtet.

§ 6 Endring av sakslisten.

Regelkomiteens vurdering

Endringsforslaget innebærer at nåværende bestemmelser i forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet videreføres ved å tas inn i instruksen for Kirkerådet.

Regelkomiteen mener at endringsforslag som går ut på å videreføre nåværende ordning, må anses som tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Konkret innebærer det at følgende bestemmelser tas inn i instruksen:

[Nåværende § 2 nr. 2]

Kirkerådet kan selv beslutte at møte skal holdes som fjernmøte. Fjernmøte innebærer at én eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter. Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, herunder der møtet etter **punkt 12** skal lukkes. Disse reglene kan også inneholde unntak fra kravene i annet punktum.

[Nåværende § 4 nr. 2 annet punktum]

Innkalling til møte skal sendes ut i god tid og senest én uke før møtet, og den skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles, og nødvendige sakspapirer.

[Nåværende § 6]

Kirkerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i saker som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg dette.

Ethvert medlem av rådet kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

Siden forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet § 2 nr. 2 allerede inneholder en bestemmelse om at Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter, legger regelkomiteen til grunn at endringsforslaget vil bety at endringsforslaget vil erstatte punkt 14 annet ledd. Paragraf 2 nr. 2 sin henvisning til § 3, må også erstattes av en henvisning til punkt 12.

Når det gjelder nåværende § 4 nr. 2 inneholder den to bestemmelser: For det første slår leddet fast at «Rådets leder har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møte.» For det andre inneholder en bestemmelse om tidspunktet for utsending av sakslisten. Regelkomiteen antar at det er sistnevnte bestemmelse som er ment tatt inn, men begge deler vil uansett være tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Endringsforslag som regelkomiteen ikke vurderer som tilstrekkelig utredet

Endringsforslag 1 fra Jo Hedberg

Linje 15: Kirkerådet er forpliktet på Den norske kirkes læregrunnlag og skal arbeide utfra og innen denne ramme.

Regelkomiteens vurdering

Regelkomiteen skal blant annet vurdere om endringsforslag er forenlig med annet regelverk, jf. Kirkemøtets forretningsorden § 3-6 annet ledd. Regelkomiteen viser til at den primære reguleringen av Kirkerådets lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag følger av at kirkeordningen for Den norske kirke § 37 fastsetter at «De kirkelige møter og råd etter denne ordning skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag».

Denne bestemmelsen er en videreføring av kirkeloven § 28, som igjen var en videreføring av lov om Den norske kirkes ordning § 67 som kom inn i loven i 1984. Bestemmelsen ble opprinnelig foreslått i NOU 1975: 30 *Staten og Den norske kirke* side 168, jf. Ot.prp.nr. 74 (1982-1983 side 23 og 48-49), og har vært nærmere drøftet i NOU 1985: 21 *Den norske kirke og læren* kapittel 5. Nåværende formulering i kirkeordningen, som er foreslått gjentatt om Kirkerådet i instruksene, bygger altså på en lang historie og nærmere utredninger om hvordan den aktuelle bestemmelsen skal forstås.

Når Kirkerådet har foreslått å gjenta gjengivelsen av kirkeordningen § 37 er det begrunnet i saksorienteringen med at «Det gir bedre sammenheng og lesbarhet at enkelte forhold gjentas i instruksene enn at det bare henvises til de relevante reglene andre steder, eller at andre regler forutsettes kjent» (sak KM 08/24 side 11).

I lys av dette vurderer regelkomiteen at forslaget ikke er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Videre behandling

Regelkomiteen kan oversende endringsforslag som er ansett som tilstrekkelig utredet til ordinær komitébehandling, jf. Kirkemøtets forretningsorden § 3-6 fjerde ledd. I denne saken har Kirkerådet foreslått for Kirkemøtet i forslag til vedtak punkt 2 «at endringsforslag i KM 8/24 oversendes til behandling i komite C etter regelkomiteens behandling». Regelkomiteen oversender med dette endringsforslagene til ordinær komitébehandling i komité C.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen og regelkomiteens merknader til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Forslaget om at Kirkerådet er forpliktet på Den norske kirkes læregrunnlag og skal arbeide utfra og innen denne ramme (forslag 1), har regelkomiteen vurdert at ikke er tilstrekkelig utredet. Komiteen har derfor ikke vurdert dette forslaget.
2. Det ble fremmet et forslag om å fjerne punkt 5 som omhandler Kirkerådets rolle overfor bispedømmerådene (forslag 2). Dette punktet er en gjentakelse av det som står i kirkeordning for Den norske kirke § 26 andre ledd. Komiteen mener at dette punktet med fordel også kan stå i instruksen av pedagogiske grunner, og avviser derfor forslaget.
3. Til forslaget om å endre siste setning i punkt 7 om Kirkerådets medlemmer (forslag 3), peker regelkomiteen på at punktet ikke medfører noen nye begrensinger på medlemmenes ytringsfrihet. Komiteen mener derfor at forslaget allerede er ivaretatt, og avviser forslaget.
4. Komiteen har også behandlet forslaget om at flere av de nåværende bestemmelsene i forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet, §§ 2.2, 4.2 og 6, skal videreføres i instruksen (forslag 4). Komiteen mener at punkt 14 i instruksen ivaretar dette på en tilstrekkelig måte, og avviser derfor forslaget.
5. Komiteen anbefaler at Kirkerådet i de nærmere reglene de fastsetter etter punkt 14, inkluderer følgende:
 - a) En tydeliggjøring av at direktøren, eller den direktøren utpeker, har møteplikt og at direktøren som hovedregel innstiller på vedtak.
 - b) En bestemmelse om at Kirkerådets møter som hovedregel skal strømmes i de åpne sakene.

Forslag til vedtak

I

Følgende instruks for Kirkerådets arbeid fastsettes:

Instruks for Kirkerådets arbeid

1 Formål

Formålet med denne instruksen er å gi overordnede føringer og retningslinjer for Kirkerådets mandat, rolle og oppgaver, samt å tydeliggjøre rollefordelingen mellom Kirkemøtet, Kirkerådet og daglig leder (direktør).

2 Overordnede rammer

Kirkerådet skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.

Kirkerådet kombinerer i sin virksomhet to ulike funksjoner:

- a. Kirkerådet er det utøvende organet for trossamfunnet Den norske kirke og har med dette ansvaret for å lede trossamfunnets arbeid på nasjonalt nivå.
- b. Kirkerådet fungerer som styre i rettssubjektet Den norske kirke og har med dette det overordnede ansvaret for økonomi- og virksomhetsstyring i rettssubjektet Den norske kirke.

I begge funksjonene forbereder og iverksetter Kirkerådet Kirkemøtets vedtak. Kirkerådet rapporterer til Kirkemøtet om oppfølging av Kirkemøtets vedtak.

25 **3 Kirkerådet som utøvende organ for trossamfunnet Den norske kirke**

26 Kirkerådet setter opp sakslisten, forbereder og fremmer saker som skal behandles av
27 Kirkemøtet. Videre skal Kirkerådet iverksette Kirkemøtets beslutninger. Kirkerådet leder
28 trossamfunnet Den norske kirkes arbeid på nasjonalt nivå.

29

30 **4 Kirkerådets styrefunksjoner i rettssubjektet Den norske kirke**

31 Kirkerådet har det overordnede ansvaret for forvaltningen av rettssubjektet Den norske
32 kirke og for å se til den daglige ledelsen og rettssubjektets virksomhet for øvrig.

33

34 Kirkerådet skal vedta budsjett for kalenderåret i samsvar med Kirkemøtets overordnede
35 føringer. Kirkerådet skal fastsette og godkjenne et samlet årsregnskap for Den norske kirke
36 og legge dette frem for Kirkemøtet til orientering.

37

38 Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen i rettssubjektet
39 Den norske kirke er forsvarlig. Kirkerådet skal holde seg orientert om rettssubjektets
40 økonomiske stilling og det til enhver tid gjeldende risikobildet for virksomheten.

41

42 Kirkerådet plikter å påse at rettssubjektet Den norske kirkes virksomhet, regnskap og
43 formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, herunder at regnskapene
44 underlegges forsvarlig ekstern revisjon.

45

46 **5 Kirkerådets rolle overfor bispedømmerådene**

47 Kirkerådet kan pålegge bispedømmerådene gjøremål i saker som hører inn under
48 Kirkerådets ansvarsområde.

49

50 **6 Kirkerådets ledelse**

51 Kirkerådets leder er Den norske kirkes øverste folkevalgte leder.

52
53 Lederen av Kirkerådet eller nestlederen leder Kirkerådets møter.

54
55 Lederen av Kirkerådet representerer rådet utad og uttaler seg normalt på rådets vegne.

56
57 Trer leder midlertidig ut av funksjon, rykker nestleder midlertidig opp til leder. Trer leder
58 endelig ut av funksjon, rykker nestleder opp til leder frem til førstkommende Kirkemøte,
59 hvor nytt ledervalg avholdes. Kirkerådet velger midlertidig ny nestleder.

60

61 **7 Kirkerådets medlemmer**

62 Kirkerådet er et kollegialt organ hvor myndigheten utøves av medlemmene i felleskap, og
63 hvor kollegiet har et kollektivt ansvar for de vedtakene som fattes. Alle medlemmene skal
64 ivareta både trossamfunnet Den norske kirkes interesser og rettssubjektet Den norske
65 kirkes interesser, og medlemmene skal være lojale mot de vedtakene som Kirkerådet fatter.

66

67 **8 Inhabilitet og taushetsplikt**

68 Kirkerådets medlemmer og daglige leder er underlagt habilitetsreglene i forvaltningsloven
69 kapittel II og kirkeordningen § 42 tredje ledd. Kirkerådets medlemmer har taushetsplikt
70 om noens personlige forhold og forretningshemmeligheter etter forvaltningsloven § 13, jf.
71 kirkeordningen § 42 første ledd.

72

73 **9 Daglig leder**

74 Kirkerådets direktør er ansvarlig for organisering og daglig ledelse av Kirkerådets
75 virksomhet. Direktøren skal følge de retningslinjene og påleggene som Kirkerådet gir.
76 Direktøren skal delta i kirkerådets møter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

77

78 **10 Utvalg**

79 Kirkerådet kan velge et arbeidsutvalg. Antall medlemmer i arbeidsutvalget avgjøres av
80 Kirkerådet. Arbeidsutvalget kan avgjøre saker av mindre betydning som ikke kan utsettes
81 til neste møte i Kirkerådet. Avgjørelsen skal refereres i det første møtet etter at avgjørelsen
82 er truffet.

83

84 Kirkerådet kan oppnevne utvalg til forberedende behandling av saker som hører inn under
85 rådet, til å utføre særskilte verv, til å lede grener av rådets virksomhet og til å utføre
86 særskilt angitte oppgaver innen Kirkerådets ansvarsområde. Til slike utvalg kan også andre
87 enn Kirkerådets medlemmer velges. Begge kjønn skal om mulig være representert.

88

89 Slike utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker som er lagt inn under utvalgets
90 mandat, hvor ikke annet er bestemt.

91

92 **11 Kirkerådets vedtak**

93 Kirkerådet treffer sine vedtak i møte.

94

95 Kirkerådet kan bare gjøre gyldige vedtak når preses (eventuelt fungerende preses) og minst
96 halvparten av medlemmene, eller lovlig innkalte varamedlemmer, er til stede og avgir
97 stemme i saken.

98

99 Vedtak i Kirkerådet treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, hvis ikke
100 annet er bestemt. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme
101 avgjørende. Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.
102 Ved valg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av
103 de avgitte stemmene. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny

104 avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved
105 stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning.

106

107 **12 Kirkerådets møteform**

108 Møter i Kirkerådet holdes som åpne møter, dersom ikke Kirkerådet har bestemt noe annet
109 eller sakens natur tilsier det.

110

111 Personalsaker og saker hvor taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører.
112 Dette kan også gjelde noen av økonomisakene. Debatt om hvorvidt en sak skal behandles
113 for åpne eller lukkede dører, foregår for lukkede dører.

114

115 Det skal føres møtebok for Kirkerådets møter. Møteboken skal godkjennes og
116 offentliggjøres senest fire uker etter rådsmøtet.

117

118 **13 Fastsetting og gjennomføring av møter**

119 Møter i Kirkerådet avholdes på de tidspunktene som er vedtatt av rådet selv, og ellers når
120 lederen av Kirkerådet finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.
121 Lederen av Kirkerådet har ansvar for å sette opp saksliste for det enkelte møtet.

122

123 Lederen av Kirkerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig hvis det er påkrevd å få
124 avgjort en sak før neste møte.

125

126 Har et medlem forfall til et møte, innkalles vararepresentanten.

127

128 Lederen av Mellomkirkelig råd, lederen av Samisk kirkeråd og lederen av Den norske
129 kirkes ungdomsutvalg møter fast i Kirkerådet med tale- og forslagsrett.

130

131 Kirkerådet kan innkalle andre personer til å delta i forhandlingene, men uten stemmerett.

132

133 **14 Nærmere regler**

134 Innenfor rammene av denne instruksen fastsetter Kirkerådet selv nærmere regler for
135 rådets virksomhet og saksbehandling.

136

137 Kirkerådet gir nærmere regler om krav til gjennomføring av fjernmøter.

138

139 Kirkerådet fastsetter i særskilt delegasjonsreglement hvilken myndighet som er tildelt
140 lederen av Kirkerådet, arbeidsutvalget og daglig leder.

141

142 II

143 Forskrift om regler for Kirkerådets virksomhet av 14. november 2021 nr. 3246 oppheves.

144 III

145 Reglene trer i kraft straks.

Innstilling 1 fra komité C

.....
komitéleder

.....
saksordfører